

Lector Univ. Dr. Mihaela Andreescu
Dr. Tudor Tony Andrei

BIOETICĂ ȘI DEONTOLOGIE MEDICALĂ

“Istoria omenirii devine din ce în ce mai mult
o cursă între știință și catastrofă.”

- H.G. Wells

BIOETICĂ ȘI DEONTOLOGIE MEDICALĂ

“Avatarul unui ideal”
-Note de curs-

EDITURA UNIVERSITAȚII “TITU MAIORESCU”
EDITURA HAMANGIU

Lector Univ. Dr. Mihaela Andreescu

Dr. Tudor Tony Andrei

BIOETICĂ ȘI DEONTOLOGIE MEDICALĂ

“Avatarul unui ideal”

-Note de curs-

EDITURA UNIVERSITĂȚII „TITU MAIORESCU” • EDITURA HAMANGIU

București, 2023

Copyright@2015 Editura Universității Titu Maiorescu

Editură recunoscută C.N.C.S.I.S.

Toate drepturile asupra acestei ediții sunt rezervate editurii și autorilor.

Nicio parte din această lucrare nu poate fi reprodusă, stocată sau

transmisă indiferent prin ce formă, fără acordul prealabil scris al autorilor.

Editura Universității Titu Maiorescu București

Telefon: 021.330.10.50; Fax: 021.311.22.97

www.utm.ro

Editura Hamangiu SRL

Str. Col. Popeia nr. 36, sector 5, București, O.P. 5, CP. 91

Tel/Fax: 021.336.04.43; 31.805.80.21

Vânzări: 021.336.01.25; 031.425.42.24

E-mail: redactie@hamangiu.ro; distributie@hamangiu.ro

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

ANDREESCU, MIHAELA

Bioetică și deontologie medicală : „avatarul unui ideal” : note de curs / lector univ.

dr. Mihaela Andreescu, dr. Tudor Tony Andrei. - București: Editura Universității Titu

Maiorescu: Editura Hamangiu, 2023

ISBN 978-606-767-108-7

ISBN 978-606-27-2205-0

I. Andrei, Tudor Tony

CUPRINS

PREFAȚĂ.....11

CAPITOLUL 1

BIOETICA - INTRODUCERE, PRINCIPII, TEORII, REPREZENTARE INSTITUȚIONALĂ A BIOETICII, DILEME ETICE, POSIBILE CONFLICTE ÎN DILEME ETICE

- 1.1. Etica - avatarul unui ideal
- 1.2. Evoluția și dezvoltarea bioeticii
- 1.3. Etica în radiologia diagnostică
- 1.4. Etica medicală în fizioterapie
- 1.5. Aspecte bioetice și medicale în dizabilitatea fizică
- 1.6. Aspecte metodologice din reabilitarea medicală raportate la principiile bioeticii

CAPITOLUL 2

RELAȚIA MEDIC - PACIENT: MODELE, DREPTURI, COMUNICARE, VALORI, CONFIDENȚIALITATE, RESPECTAREA VIEȚII PRIVATE ȘI A INTIMITĂȚII PERSOANEI

- 2.1. Obiectul relației dintre medic și pacient - obligațiile personalului medical sau a unității sanitare
- 2.2. Legea drepturilor pacientului
- 2.3. Comunicarea directă medic-pacient

CAPITOLUL 3

CONSIMȚĂMÂNTUL INFORMAT: PREZENTAREA CONCEPTULUI ETIC, STRUCTURA CONSIMȚĂMÂNTULUI INFORMAT, SITUAȚII PARTICULARE ÎN PRACTICA MEDICALĂ. RAȚIONAMENTUL MEDICAL. MECANISMUL DECIZIEI PROFESIONALE ÎN MEDICINĂ

- 3.1. Importanța și rolul consimțământului
- 3.2. Consimțământul pacientului
- 3.3. Aspecte specifice consimțământului pacientului în domeniul medical
- 3.4. Consimțământul pacientului în sistemul de *common law*, britanic și american
- 3.5. Provocările obținerii unui consimțământ informat
- 3.6. Consimțământul informat în practica prosecturală

CAPITOLUL 4

MALPRAXISUL MEDICAL - PRINCIPIILE DREPTURILOR PACIENȚILOR, TIPURILE DE ERORI MEDICALE, EVALUAREA RISCULUI; CODUL DE DEONTOLOGIE MEDICALĂ AL CMR ȘI PRINCIPIILE FUNDAMENTALE ALE EXERCITĂRII PROFESIEI DE MEDIC. RĂSPUNDERILE PERSONALULUI MEDICAL ȘI ASIGURĂRILE DE MALPRAXIS

- 4.1. Criterii privind stabilirea culpei
- 4.2. Formele culpei
- 4.3. Subiecții activi ai culpei profesionale medicale (malpraxis)
- 4.4. Specificul culpei profesionale în domeniul medical
- 4.5. Eroarea și greșeala în actul medical

CAPITOLUL 5

ASPECTE BIOETICE SPECIFICE ÎNCEPUTULUI VIEȚII. BIOETICA REPRODUCERII. BIOETICA GENETICII. DREPTURI REPRODUCTIVE. AVORTUL. STATUTUL EMBRIONULUI ȘI AL FĂTULUI

- 5.1. Genetica infertilității comune ambelor sexe
- 5.2. Infertilitatea feminină
- 5.3. Metode de diagnostic a defectelor genetice în avortul de prim trimestru
- 5.4. Tehnici curente de diagnostic prenatal invaziv/non-invaziv
- 5.5. Diagnosticul genetic prenatal al anomaliilor cromozomiale
- 5.6. Variante genetice maternelor asociate riscului de avort spontan
- 5.7. Probleme etice privind avortul

CAPITOLUL 6

BIOETICA ÎN GENETICĂ. BOLILE GENETICE. ADOPTIA. NOU NĂSCUTUL CU DEFICIENȚE

- 6.1. Clasificarea bolilor genetice
- 6.2. Boli genetice asociate cu manifestări orale
- 6.3. Principiile bioetice ale adopției
- 6.4. Potrivirea dintre copil și persoana sau familia adoptatoare

CAPITOLUL 7

ASPECTE BIOETICE SPECIFICE SFÂRȘITULUI VIEȚII (ÎNGRIJIRILE PALIATIVE, MEDICINA ALTERNATIVĂ, EUTANASIA)

- 7.1. Fundamente și principii ale filosofiei hospice
- 7.2. Utilitatea centrelor de îngrijiri paliative în prevenirea riscului de suicid/eutanasi
- 7.3. Beneficii sociale ale centrelor de îngrijiri paliative
- 7.4. Medicina alternativă și complementară în îngrijirile paliative
- 7.5. Dreptul minorilor la îngrijiri paliative în Belgia
- 7.6. Interzicerea eutanasiei la cererea minorilor în Belgia
- 7.7. Etica autopsiei prosecturale

CAPITOLUL 8

ETICA TRANSPLANTULUI ȘI A DONĂRII DE ORGANE - DILEME ETICE, SITUAȚIA RECOLTĂRII DE ORGANE; CONSIMȚĂMÂNTUL DONATORULUI, TIPURI ȘI EXEMPLE DE TRANSPLANT

- 8.1. Etica transplantului
- 8.2. Transplantul de membru toracic
- 8.3. Transplantul de față
- 8.4. Transplantul de trahee
- 8.5. Transplantul de laringe
- 8.6. Transplantul de perete abdominal
- 8.7. Transplantul de uter
- 8.8. Transplantul de penis
- 8.9. Alotransplantul de membre pelvine
- 8.10. Alotransplantul articulației genunchiului
- 8.11. Transplant de rinichi
- 8.12. Forme speciale de transplant
- 8.13. Practica privind obținerea consimțământului explicit
- 8.14. Probleme etice legate de transplant
- 8.15. Tipul de donator
- 8.16. Evaluarea calității vieții pre și post-transplant

CAPITOLUL 9

BIOETICA ȘI CERCETAREA BIOMEDICALĂ PE SUBIECTI UMANI; INTEGRAREA CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE MEDICALE CU RESPECTAREA VALORILOR ETICE ȘI MORALE

- 9.1. Medicina bazată pe dovezi
- 9.2. Atitudinea bioeticii medicale față de medicina bazată pe dovezi
- 9.3. Ghiduri de raportare a studiilor medicale și relația cu bioetica și practica medicală bazată pe evidențe
- 9.4. Aspecte etice ale utilizării cadavrelor umane și fragmentelor de țesut uman în învățământ și cercetare

CAPITOLUL 10

RESPONSABILITATEA MEDICALĂ: ROLUL FUNDAMENTULUI BIOETIC ÎN DEZVOLTAREA MORALĂ A COMPORTAMENTULUI PROFESIONAL. SECRETUL PROFESIONAL ÎN PRACTICA MEDICALĂ. CONFIDENȚIALITATEA

- 10.1. Secretul profesional și accesul la datele referitoare la starea de sănătate a pacientului
- 10.2. Nerespectarea obligației de confidențialitate
- 10.3. Excepții de la obligația de confidențialitate
- 10.4. Nerespectarea obligației de a pune la dispoziție dosarul medical al pacientului
- 10.5. Nerespectarea obligației de informare
- 10.6. Intervenția bioeticii în raporturile dintre medic și pacient